

Reflexions col·lectives sobre projectes de gestió cultural, cures i era post-covid

Ens reunim per a reflexionar a partir de tres preguntes que es formulen des de l'Ateneu de Nou Barris per a animar a una reflexió col·lectiva entre espais de gestió cultural:

1 - La vida al centre. Un mantra que mai complim però que està agafant força aquests dies, visibilitzant les cures i posant en primer lloc el sosteniment de les vides. Aquest reconeixement de les cures ha vingut per quedar-se? Com canviarem inèrcies i quotidianitats perquè s'instal·li?

2 - Aquests dies a les xarxes circulen frases com 'No podrem tornar a la normalitat perquè la normalitat era el problema'. Des de la cultura de base, amb una visió clara de transformació social, a què volem tornar aleshores? Com ho farem en un moment on el trobar-nos està penalitzat?

3 - Estem veient diferents maneres de respondre a la situació d'extrema precarització, per un cantó posicions del sector cultural amb demandes específiques per col·lectius d'artistes, per una altra demandes, també des de la cultura, amb intencions universalistes com una renda per a tothom. Quina creus que hauria de la demanda en aquest moment?

(per a veure la resposta a cada pregunta mireu els vídeos gravats per la N. Tarragó)

Al llarg de la reunió sorgeixen les següents idees clau:

Context de canvi

Per molt que soni a clixé, és interessant explorar la narrativa de la crisi com una oportunitat. Amb l'aturada sobtada i forçada del dia, la paràlisi convida a la reflexió i a l'anàlisi de com s'estaven fent les coses fins ara i de què ens agradaria millorar. Cal pensar quin lloc s'atorgava a les cures en el projecte i quin pes voldríem que agafés a partir d'ara.

En aquest context nou, que ens permet repensar i desafiar estructures que fins ara eren la norma, és imprescindible canviar tant el relat com la pràctica. En aquests escenaris incerts, sovint lo comunitari té més capacitat d'invenció i d'adaptació que lo públic o institucional, pel que s'obre una finestra d'oportunitat de fer sorgir coses noves, maneres de fer diferents. Una d'elles, pot ser posar les cures en el centre de tot.

Marina Garcés en el seu llibre *Nova Il·lustració Radical* explica que fins ara les cures són pal·liatives, s'apliquen i serveixen per a pal·liar els efectes d'un sistema agressiu i injust. Ella, per contra, proposa unes cures basades en la prevenció i la transformació (enfrent a únicament l'emergència social). Cal construir unes cures no únicament des de la reacció o la urgència, no només per a minvar el dolor o el malestar, sinó en positiu, per construir salut comunitària.

Relat i pràctica

Una manera d'aterrar la teoria és reflexionant sobre el que ens agrada i què volem mantenir i el que no i el que ens agradaria canviar. Subratllem la importància també que lo urgent no es mengi lo important. Cal, també escollir les batalles, doncs no es pot estar a tot arreu (no anar d'heroïnes).

Sovint, sembla que el tema de les cures sigui un debat teòric elitista o almenys no generalitzat, però pensem que tothom -en menor o major mesura- cuida i és cuidat. Per tant, vol dir que el que cal és donar-li valor a aquestes practiques que ja hi són. Cal buscar el to, és important fugir de paternalismes i no donar lliçons, predicar amb l'exemple. Una bona manera pot ser començar per lo bàsic, per les relacions humanes.

Les cures com a responsabilitat col·lectiva permanent, no aparèixer només quan ha passat quelcom i s'ha de salvar algú.

Tot i que aquesta crisi té un component global i col·lectiu, sempre hi ha una transcendència personal. Amb les cures igual, s'ha d'apostar per estructures que posin al centre les cures, donant-les l'espai i el valor, i també s'ha d'apostar per l'autocura. Dins de les cures -les pròpies i les col·lectives- també és important aprendre a posar límits.

Per tal d'atorgar a les cures un rol actiu i fonamental en la transformació social i en les organitzacions han d'anar acompanyades d'una acció política.

Sector cultural

El Sector cultural parteix d'una situació precària d'entrada. Per això, ara és el moment de reivindicar la cultura com a dret universal i bé de primera necessitat. La cultura també cura, també preveu, també aporta salut comunitària.

La cultura de base ha de fugir de l'entreteniment i centrar-se en la transformació social, d'aquí que resulti fonamental teixir vincles més enllà del sector cultural. Formem part d'un global i no només hi som nosaltres. Cal aproximar-s'hi des d'una visió comunitària de treball en xarxa. Al mateix temps, però, cal blindar la cultura perquè en context de crisis és el que primer es deixa caure. Una manera és obrint la cultura a d'altres sectors, l'educatiu, els programes de mediació cultural, etc.

Ara, la feina és sobreviure, resistir, reivindicar-nos i seguir existint com a cultura de base. Som garantia de salut; cal creure's-ho. Cal demostrar que el que fem té sentit i és un guany per la societat, no és estètic o un luxe.

Realitat ACCO

En aquest nou context post covid, i amb la voluntat de fer més visible l'aposta de les cures a l'interna i externa de l'ACCO, cal posar en valor la manera de fer de sempre de l'Orlandai. Sempre ha estat una entitat que cuida. Cal posar l'accent i basar-nos en la comunicació, la honestedat i el respecte. És important

apostar per un canvi d'inèrcies que permeti que aquells aspectes de cura que ja ens feien de tant en tant quedin instal·lats i tinguin el seu lloc. Es proposa fer de les cures un pilar de la casa i la nostra manera de fer.

Resulta rellevant donar un espai a les cures, que no sigui un afegit, per assegurar la sostenibilitat dels canvis que s'apliquin. Per això, també resulta fonamental respecte el ritme de l'equip. Caldrà aprendre a dir que no, pensar que potser no es pot arribar a tot. Apostar per la qualitat i no la quantitat (molt a to amb els nous escenaris post-covid on tot serà de format reduït). Així, caldrà assumir els costos per l'ACCO de posar les cures al centre, potser caldrà abaixar el ritme d'activitats i posar la mirada en les cures. En altres paraules, fixar-nos en el COM fem les coses més que el quant fem o el què.

Parlem de treballar més les relacions que les activitats, posar l'accent en la tasca de l'ACCO de cura comunitària, d'aportació a la salut comunitària i al benestar del veïnatge i del barri, i no des de la cura pal·liativa sinó des de la positiva també, des de la constructiva, transformadora i participativa.

Posar en valor la Casa Orlandai com a espai comunitari de proximitat i reciprocitat, on el veïnatge troba un espai per compartir, per aportar i per rebre i on aquesta cura, més que l'entreteniment, és el que interessa. Aquesta idea es relaciona també amb la participació a la Casa i el retorn del que fem.